

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра туризму**

МАРИНА ГРАБАР

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм»
Освітня програма	«Туризм»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород

2021

УДК 338.48-32(076)
Г 75

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «**Організація екскурсійної діяльності**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм» освітньої програми «Туризм». Укладач: М.В. Грабар. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ». 2021. 43 с.

Укладач:

Грабар Марина Василівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рецензенти:

Варга Наталія Іллівна – доктор соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Маслиган Олена Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і географії Мукачівського державного університету.

Рекомендовано до друку кафедрою туризму факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №1 від 27 серпня 2021 року.

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №1 від 31 серпня 2021 року.

ЗМІСТ

	Стор.
Мета і завдання дисципліни, очікувані результати навчання	4
Опис навчальної дисципліни	7
Програма навчальної дисципліни	8
Структура навчальної дисципліни	11
Порядок проведення практичних занять	13
Тестові завдання	19
Методи навчання	29
Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання	31
Загальні рекомендації до організації самостійної роботи з дисципліни	35
Перелік питань для модульних контрольних робіт	37
Перелік питань для підсумкового контролю знань	40
Рекомендована література	42

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Головною метою викладання курсу є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти теоретичних, професійних знань і практичних навичок, що дають їм змогу самостійно організовувати й планувати екскурсійну діяльність; розробляти й проводити екскурсії; здійснювати екскурсійне обслуговування.

Предмет – теоретичні основи організації екскурсійного обслуговування, технологічні основи формування нового екскурсійного продукту та практичні засади екскурсійної техніки.

Вивчення дисципліни передбачає вирішення таких завдань:

- оволодіння знаннями з організації екскурсійного обслуговування в індустрії туризму;
- виявлення основних напрямів і тенденцій розвитку екскурсійного обслуговування в сучасних умовах;
- набуття здобувачами навичок роботи з нормативними матеріалами щодо організації екскурсійної діяльності в туристичній індустрії;
- вміння застосовувати теоретичні знання у вирішенні практичних завдань.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- 1) інтегральна компетентність – здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
- 2) загальні компетентності:
 - ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
 - ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 - ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
 - ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.
 - ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.
- 3) предметні компетентності:
 - СК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
 - СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.
- СК4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
- СК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).
- СК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.
- СК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.
- СК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
- СК19. Здатність організовувати та здійснювати туристичну діяльність на природоохоронних територіях.
- СК20. Відстежувати тенденції функціонування національного та світового ринків туристичних послуг, встановлювати взаємозв'язок між розвитком туризму та соціально-економічними процесами у країні.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Організація екскурсійної діяльності» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 2.1 Основи туризмознавства;
- ОК 2.2 Історія розвитку туризму у світі;
- ОК 2.3 Основи безпеки в туристичній діяльності;
- ОК 2.4 Сучасні різновиди туризму;
- ОК 2.5 Організація туристичних подорожей.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни «Організація екскурсійної діяльності» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	ПРН 01

Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	ПРН 02
Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	ПРН 06
Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	ПРН 07
Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	ПРН 12
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Організація екскурсійної діяльності»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати особливості екскурсійного продукту, програми обслуговування, функцій та принципів екскурсії	ПРН 01
Розуміти технологічні процеси формування нової екскурсії	ПРН 02
Вміти використовувати екскурсійну техніку на практиці	ПРН 06
Знати підходи до визначення та класифікації екскурсій	ПРН 06
Вміти використовувати прийоми проведення екскурсії	ПРН 07
Розуміти диференційований підхід до екскурсійного обслуговування та особливості проведення різних видів екскурсій.	ПРН 12
Розуміти організацію надання екскурсійних послуг	ПРН 12
Знати договірні відносини та правове регулювання екскурсійної діяльності в Україні	ПРН 21
Розуміти особливості формування попиту і пропозиції в екскурсійній діяльності	ПРН 21
Аналізувати професійні вимоги до екскурсорода	ПРН 21

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація екскурсійної діяльності

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки: 3-й	
Загальна кількість годин – 135 год.	135 год.	135 год.
Кількість модулів – 2	Семестр: 5	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 66 самостійної роботи здобувача – 69	5	5
	Лекції:	
	36	18
	Практичні (семінарські):	
	30	–
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	69	117

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Модуль № 1 Технологія створення, методика та техніка ведення
екскурсії

ТЕМА 1. Екскурсійна теорія

Етимологія поняття «екскурсія». Напрямки трактування категорії «екскурсія». Особливості екскурсійного продукту. Основний комплекс послуг, що складає програму екскурсійного обслуговування. Додаткові послуги. Програма обслуговування. Соціально-культурні функції екскурсії. Характеристика основних принципів екскурсії. Класифікація екскурсій за основними ознаками.

Література: 2, 7, 8, 15.

ТЕМА 2. Технологічні етапи створення нової екскурсії

Основні технологічні складові екскурсії: вступ, основна частина, підтеми, висновок. Композиція екскурсії. Технологічний процес підготовки нової екскурсії. Визначення мети й завдань екскурсії. Вибір теми екскурсії. Відбір літератури і складання бібліографії. Визначення джерел екскурсійного матеріалу. Відбір і вивчення екскурсійних об'єктів. Складання маршруту екскурсії. Об'їзд або обхід маршруту. Підготовка контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфеля екскурсовода». Визначення методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки ведення екскурсії. Складання методичної розробки. Технологічна карта екскурсії. Складання індивідуальних текстів. Переходи в тексті екскурсії. Прийом (здача) екскурсії. Рецензуванню контрольного тексту та методичної розробки. Затвердження екскурсії.

Література: 1-5.

ТЕМА 3. Техніка ведення екскурсії

Екскурсійна техніка. Перевірка екскурсоводом необхідної документації. Знайомство з групою. Місце початку екскурсії. Розміщення групи біля об'єктів. Вихід і повернення екскурсантів у транспортний засіб. Пересування екскурсантів. Місце екскурсовода під час екскурсії. Дотримання часу, відведеного на екскурсію загалом і розкриття окремих підтем. Техніка проведення розповіді під час руху транспорту. Відповіді на запитання екскурсантів. Паузи в екскурсії. Техніка використання «портфеля екскурсовода». Дотримання елементів ритуалу.

Література: 5-7, 20-25.

ТЕМА 4. Розробка оглядової екскурсії м. Ужгородом

Міні-скульптурки набережної міста (Міклош Берчені і Крістіна Чакі, кубік Рубіка, статуя Свободи, Тіводор Чонтаварі Костка, бравий вояк Швейк, вузол Кротона, іглавські їжачки, "Карпатія", Миколайчик). Пішохідний міст. Липова алея. Чеський квартал. Будівля колишнього греко-католицького монастиря Св. Василя. Зоологічний музей. Ужгородський ботанічний сад.

Література: 17, 18, 20

ТЕМА 5. Розробка історико-архітектурної екскурсії м. Ужгородом

Музей народної архітектури. Ужгородський замок. Вулиця Капітульна. Хресто-Воздвиженський собор. Костел Св. Георгія. Перехрестя вул. Корзо та вул. Волошина. Ужгородська Синагога.

Література: 19, 21-25.

ТЕМА 6. Методичні прийоми проведення екскурсій

Прийоми показу. Прийоми розповіді. Особливі методичні прийоми. Завдання показу на екскурсії. Зразкова схема послідовності показу. Прийом демонстрації об'єкта. Прийом екскурсійного аналізу. Прийом попереднього огляду. Прийом панорамного показу. Прийом зорової реконструкції (відтворення). Прийом зорового монтажу. Прийом абстрагування. Прийом зорового порівняння. Прийом зорової аналогії або асоціації. Методичні прийоми розповіді. Основні вимоги до розповіді.

Література: 1-5.

ТЕМА 7. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування

Екскурсійна аудиторія. Основні групи мотивів відвідування екскурсій: інтелектуально-пізнавальні, емоційно-естетичні та морально-дисциплінарні. Особливості проведення різних видів екскурсій. Міська оглядова екскурсія. Історичні екскурсії. Екскурсії на військово-історичні теми. Екскурсії на архітектурно-містобудівні теми. Позитивні сторони організації виробничих екскурсій. Особливості організації релігійних екскурсійних маршрутів.

Література: 1, 3, 8-9.

Модуль № 2 Організація екскурсійної діяльності

ТЕМА 8. Класифікація екскурсій

Класифікація екскурсій за основними ознаками: за складом учасників, за тривалістю, за засобом пересування, за тематикою, за місцем проведення, за формою проведення. Класифікація екскурсій по тематиці: історичні, виробничі, літературні, мистецтвознавчі, архітектурно-містобудівні, природознавчі, релігійні. Екскурсійний процес і екскурсійний метод. Особливі елементи екскурсійної діяльності. Елементи педагогіки в екскурсійній діяльності. Елементи психології в екскурсійній діяльності. Елементи логіки в екскурсійній діяльності.

Література: 5-7, 10-13.

ТЕМА 9. Місце туристичної інфраструктури у організації екскурсійної діяльності

Готельне господарство як складова туристичної індустрії. Взаємини готельних підприємств з турагентами і туроператорами. Види туристичних послуг та їх функціональна класифікація. Системи класифікації готелів. Види закладів ресторанного господарства.

Література: 1-4, 7-10.

ТЕМА 10. Договірні відносини та правове регулювання екскурсійної діяльності в Україні

Договір на екскурсійне обслуговування. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності, які надають екскурсійні послуги. Договори з автотранспортними підприємствами. Договори з підприємствами харчування. Ретроспективний аналіз нормативно-правового забезпечення екскурсійної діяльності.

Література: 4-8, 15, 18, 25.

ТЕМА 11. Історія розвитку екскурсійної справи

Історія розвитку екскурсійної діяльності у світі. Періодизація історії екскурсійної справи. Становлення екскурсійної справи в Україні. Міжпредметні зв'язки.

Література: 5-7, 20-25.

ТЕМА 12. Організація надання екскурсійних послуг

Поняття екскурсійної діяльності та екскурсійних послуг. Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах. Історичні передумови формування екскурсійних програм індивідуального та організованого туризму. Схема функціональних напрямків роботи з організації надання екскурсійних послуг на туристському підприємстві. Основні споживчі властивості екскурсійного продукту. Загальні вимоги до екскурсійних послуг.

Література: 6, 11, 19, 22.

ТЕМА 13. Особливості формування попиту і пропозиції в екскурсійній діяльності

Соціально-економічна сутність понять „попит” та „пропозицію.” Основні чинники які впливають на попит в туризмі. Основні чинники які впливають на пропозицію туристичних послуг. Соціально-економічна сутність категорії „корисність туристичного продукту”. Пряма і перехресна еластичність попиту за ціною. Еластичність попиту за прибутком і чинники, що її визначають.

Література: 3, 9, 11, 23.

ТЕМА 14. Професійна майстерність екскурсовода

Професійні вимоги до екскурсовода. Етичний кодекс Європейських гідів. Хартія якості Федерації Європейських гідів. Підготовка екскурсовода. Забезпечення професійної підготовки туристських гідів і програмами підвищення кваліфікації. Удосконалення організації методичної роботи. Підготовка якісної методичної документації, удосконалення методичних документів. Детальна розробка технології методичних прийомів показу та розповіді зважаючи на особливості екскурсійних тем та різні групи населення. Відпрацювання техніки проведення екскурсії. Встановлення та збереження контактів між екскурсоводом та екскурсійною групою через опанування основ психології та педагогіки.

Література: 6-9, 21-22.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	У тому числі			усього	У тому числі		
		лекції	практичні (семінарсь)	самостійна робота		лекції	практичні (семінарсь)	самостійна робота
5-й семестр								
МОДУЛЬ 1. ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ, МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА ВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЙ								
ТЕМА 1. Екскурсійна теорія	9	2	2	5	10	2	1	7
ТЕМА 2. Технологічні етапи створення нової екскурсії	9	4	2	5	10	2	1	7
ТЕМА 3. Техніка ведення екскурсії	11	2	2	5	10	2	1	7
ТЕМА 4. Розробка оглядової екскурсії м. Ужгородом	11	2	4	5	11	2	1	8
ТЕМА 5. Розробка історико-архітектурної екскурсії м. Ужгородом	9	2	2	5	11	2	1	8
ТЕМА 6. Методичні прийоми проведення екскурсій	9	2	2	5	11	2	1	8
ТЕМА 7. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування	9	2	2	5	8			9
Модульна контрольна робота	2	2						
Разом за модуль	69	18	16	35	72	12	6	54
МОДУЛЬ № 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ								
ТЕМА 8. Класифікація екскурсій	9	2	2	5	9			9
ТЕМА 9. Місце туристичної інфраструктури у організації екскурсійної діяльності	11	4	2	5	9			9

ТЕМА 10. Договірні відносини та правове регулювання екскурсійної діяльності в Україні	9	2	2	5	9			9
ТЕМА 11. Історія розвитку екскурсійної справи	9	2	2	5	9			9
ТЕМА 12. Організація надання екскурсійних послуг	9	2	2	5	9			9
ТЕМА 13. Особливості формування попиту і пропозиції в екскурсійній діяльності	8	2	2	4	9			9
ТЕМА 14. Професійна майстерність екскурсовода	9	2	2	5	9			9
Модульна контрольна робота	2	2						
Разом за модуль	66	18	14	34	63	2		63
Разом за семестр	135	36	30	69	135	18	-	117

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1. ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ, МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА ВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЇ

ТЕМА 1. Екскурсійна теорія

1. Етимологія поняття «екскурсія».
2. Особливості екскурсійного продукту.
3. Вимоги, принципи та функції екскурсії.
Питання для самоконтролю
Еволюція поняття екскурсія.
Поняття екскурсія як процес.
Екскурсія як туристична послуга.
Охарактеризуйте основні функції екскурсії.
Назвіть основні принципи екскурсії.

ТЕМА 2. Технологічні етапи створення нової екскурсії

1. Сутність поняття технологія та схема екскурсії
2. Етапи створення екскурсії
Питання для самоконтролю
Технологічний процес підготовки нової екскурсії.
Назвіть джерела екскурсійного матеріалу.
Що таке екскурсійний об'єкт?
Варіанти складання маршруту екскурсії.
Вимоги до контрольного тексту екскурсії.
Сутність поняття «портфель екскурсовода».
Складові елементи технологічної карти екскурсії.
Різниця між темою і назвою екскурсії.

ТЕМА 3. Техніка ведення екскурсії

1. Екскурсійна техніка. Перевірка екскурсоводом необхідної документації
Знайомство з групою.
2. Місце початку екскурсії. Розміщення групи біля об'єктів.
3. Вихід і повернення екскурсантів у транспортний засіб. Пересування екскурсантів.
4. Місце екскурсовода під час екскурсії. Дотримання часу.
5. Техніка проведення розповіді під час руху транспорту.
6. Паузи в екскурсії. Техніка використання «портфеля екскурсовода».
Дотримання елементів ритуалу.
Питання для самоконтролю
Поняття «техніка ведення екскурсії».
Варіанти розміщення групи біля об'єкту.
Організація роботи групи.
Використання вільного часу в екскурсії.

ТЕМА 4. Розробка оглядової екскурсії м. Ужгородом

1. Міні-скульптурки набережної міста (Міклош Берчені і Крістіна Чаки, кубік Рубіка, статуя Свободи, Тіводор Чонтаварі Костка, бравий вояк Швейк, вузол Кротона, їглавські їжачки, "Карпатія", Миколайчик).
2. Пішохідний міст.
3. Липова алея. Чеський квартал.
4. Будівля колишнього греко-католицького монастиря Св. Василя.
5. Зоологічний музей. Ужгородський ботанічний сад.

Питання для самоконтролю

Назвіть найпопулярніші міні-скульптурки Ужгорода.

Яка міні-скульптурка Ужгорода присвячена історії кохання?

Хто такий Тіводор Чонтаварі Костка?

Історія створення Чеського кварталу.

Головні екскурсійні об'єкти Чеського кварталу?

Кому присвячений вузол Кротона?

ТЕМА 5. Розробка історико-архітектурної екскурсії м. Ужгородом

1. Музей народної архітектури. Ужгородський замок.
2. Вулиця Капітульна. Хресто-Воздвиженський собор.
3. Костел Св. Георгія.
4. Перехрестя вул. Корзо та вул. Волошина. Ужгородська Синагога.

Питання для самоконтролю

Історичні аспекти розвитку Ужгородського замку?

Головні володарі Ужгородського замку?

У чому полягає особливість вулиці Капітульної?

Розписи Хресто-Воздвиженського собору?

Історико-культурна цінність ужгородської синагоги?

ТЕМА 6. Методичні прийоми проведення екскурсій

1. Методичні прийоми показу в екскурсії.
2. Особливі методичні прийоми.
3. Методичні прийоми розповіді.

Питання для самоконтролю

Основні ознаки методичного прийому опису.

Які існують методичні прийоми показу?

На які види можна поділити питання на екскурсії?

Яка відмінність між клімактеричним та антиклімактеричним прийомами?

На які прийоми поділяється прийом демонстрації наочних матеріалів?

Під час використання яких прийомів екскурсовод може вступити в діалог з екскурсантами?

Вказати всі варіанти використання прийому попереднього огляду.

Чи є обов'язковим використання під час екскурсії додаткових технічних засобів (магнітофона, відеоапаратури тощо)?

Головна особливість використання методу показу меморіальної дошки.

Чи можна використати прийоми індукції та дедукції при показі одного об'єкта?

ТЕМА 7. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування

1. Диференціація екскурсійної аудиторії.
2. Особливості проведення міських оглядових та історичних екскурсій.
3. Особливості проведення екскурсій на військово-історичні теми.
4. Особливості проведення літературних екскурсій.
5. Сутність мистецтвознавчих та природознавчих екскурсій.
6. Позитивні сторони організації виробничих екскурсій.
7. Особливості проведення краєзнавчих та заміських екскурсій.
8. Особливості організації релігійних екскурсійних маршрутів.

Питання для самоконтролю

Поясніть поняття «диференційований підхід до екскурсійного обслуговування».

Які критерії використовуються при розподілі екскурсантів за групами обслуговування?

Визначте чинники які поєднують і які роз'єднують екскурсійну аудиторію на екскурсії.

Назвіть типи екскурсантів залежно від їхнього ставлення, інтересу до екскурсії. На які складові екскурсійної організації та техніки вливають вікові професійні та інші характеристики екскурсантів?

Порівняйте вимоги та особливості проведення міських та позаміських екскурсій.

Сформулюйте особливості проведення різних тематичних екскурсій.

У чому полягають відмінності музейної екскурсії від інших?

МОДУЛЬ № 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 8. Класифікація екскурсій

1. Класифікація екскурсій за основними ознаками
2. Екскурсійний процес і екскурсійний метод
3. Особливі елементи екскурсійної діяльності

Питання для самоконтролю

Додаткові ознаки для різних видів екскурсій.

Екскурсійний метод, його особливості.

Класифікаційні ознаки екскурсій, їх розгорнута характеристика.

Особливості проведення тематичних екскурсій.

Особливості проведення оглядових екскурсій.

ТЕМА 9. Місце туристичної інфраструктури у організації екскурсійної діяльності

1. Готельне господарство як складова туристичної індустрії.
2. Заклади ресторанного господарства.
3. Туристичні підприємства на ринку екскурсійних послуг

Питання для самоконтролю

Дайте визначення понять «готель», «готельна послуга», «готельний номер».

Назвіть системи класифікації готелів?

Яка система класифікації готелів діє в Україні?

Які підприємства відносять до закладів ресторанного господарства?

Порівняйте особливості функціонування ресторану та кафе.

Назвіть функції туроператора.

Порівняйте нормативно-правову базу функціонування турагента і туроператора.

У чому полягає сутність процесу ліцензування?

ТЕМА 10. Договірні відносини та правове регулювання екскурсійної діяльності в Україні

1. Механізм регулювання туризмом в Україні
2. Договір на екскурсійне обслуговування
3. Договори з автотранспортними підприємствами.

Питання для самоконтролю

Які пункти включає договір на екскурсійне обслуговування?

Які вимоги потрібно враховувати під час вибору постачальників екскурсійних послуг?

Охарактеризуйте головні положення договору з автотранспортним підприємством.

ТЕМА 11. Історія розвитку екскурсійної справи

1. Історія розвитку екскурсійної діяльності у світі
2. Періодизація історії екскурсійної справи
3. Становлення екскурсійної справи в Україні

Питання для самоконтролю

Які товариства у західноукраїнських землях проявляли інтерес до екскурсійної справи

Чи були популярними екскурсії на природу у гімназіях та училищах?

Який етап дослідники історії туризму називають "золотим десятиріччям" розвитку екскурсоводства? Обґрунтуйте чому?

Коли утворено перші радянські туристичні організації?

Які види екскурсій розроблялись у другій половині 1970-х - на початку 1980-х рр. в екскурсійних організаціях України?

ТЕМА 12. Організація надання екскурсійних послуг

1. Поняття екскурсійної діяльності та екскурсійних послуг.
2. Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах.
3. Якість екскурсійних послуг

Питання для самоконтролю

У чому полягає менеджмент екскурсійної діяльності? Охарактеризуйте його функції.

Від яких складових залежить якість екскурсійного обслуговування?

До чого призводить невисока якість екскурсій?

Методи «пожвавлення» розповіді?

Недоліки екскурсій?

ТЕМА 13. Особливості формування попиту і пропозиції в екскурсійній діяльності

1. Показники ємності, попиту та пропозиції на ринку туристичних послуг.

2. Ємність, попит та пропозиція на ринку туристських послуг .

Питання для самоконтролю

Попит на екскурсійні послуги.

Пропозиція екскурсійних послуг на регіональному ринку.

Вплив сезонності на специфіку екскурсійного обслуговування

Роль цін у розвитку туристичного бізнесу.

ТЕМА 14. Професійна майстерність екскурсовода

1. Професійна майстерність та професійні вимоги до екскурсовода

2. Підготовка екскурсовода

3. Хартія якості Федерації Європейських гідів. Етичний кодекс Європейських гідів

Питання для самоконтролю

Які існують вимоги до екскурсовода?

Розкрийте та охарактеризуйте складові професійної майстерності екскурсовода.

Як отримати дозвіл на право здійснення туристичного супроводу?

Які документи повинен мати екскурсовод при знаходженні на робочому місці?

Методика підготовки екскурсовода до нової екскурсії.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Екскурсійна теорія	2	1
2	Технологічні етапи створення нової екскурсії	2	1
3	Техніка ведення екскурсії	2	1
4	Розробка оглядової екскурсії м. Ужгородом	4	1
5	Розробка історико-архітектурної екскурсії м. Ужгородом	2	1
6	Методичні прийоми проведення екскурсій	2	1
7	Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування	2	

	Модульний контроль №1		
8	Класифікація екскурсій	2	
9	Місце туристичної інфраструктури у організації екскурсійної діяльності	2	
10	Договірні відносини та правове регулювання екскурсійної діяльності в Україні	2	
11	Історія розвитку екскурсійної справи	2	
12	Організація надання екскурсійних послуг	2	
13	Особливості формування попиту і пропозиції в екскурсійній діяльності	2	
14	Професійна майстерність екскурсовода	2	
	Модульний контроль №2	2	
	Разом	30	6